

§ 6**Om- och nybyggnation Vällingbyskolan, kvarteret
Brevvågen 2**

Reviderat genomförandebeslut

UTBF 2023/1126

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens reviderade genomförandeförslag för projektet om- och nybyggnation Vällingbyskolan, kv. Brevvågen 2 till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 241,2 mnkr med en beräknad tillkommande första årshyra om cirka 17,6 mnkr, exklusive indexreglering.
2. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens genomförandeförslag för paviljongetablering vid Vällingbyskolan, kv. Brevvågen 2 till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 14,7 mnkr med en beräknad tillkommande första årshyra om cirka 6,4 mnkr, exklusive indexreglering.
3. Utbildningsnämnden begär hos kommunstyrelsens ekonomiutskott om godkännande av reviderat genomförandeförslag av projektet om- och nybyggnation Vällingbyskolan, kv. Brevvågen 2 till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 241,2 mnkr med en beräknad tillkommande första årshyra om cirka 17,6 mnkr exklusive indexreglering.
4. Utbildningsnämnden begär hos kommunstyrelsens ekonomiutskott om godkännande av utbildningsförvaltningens genomförandeförslag för paviljongetablering vid Vällingbyskolan kv. Brevvågen 2 till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 14,7 mnkr med en beräknad tillkommande första årshyra om cirka 6,4 mnkr, exklusive indexreglering.
5. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsförvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 3 mars, dnr UTBF 2023/1126-13.

Ombyggnationen på Vällingbyskolan har initierats med anledning av ett stort underhållsbehov på skolan, där bland annat köket är prioriterat för ombyggnation och upprustning, tekniska system är uttjänta och flera byggnader även behöver avvecklas. Befintligt hus A ska byggas om och en ny byggnad L ska uppföras för att öka kapaciteten. Antal platser i anpassad grundskola (tidigare benämnt grundsärskola) ska ökas från 15 till 25 platser och integreras med

övriga skolan. Kapaciteten för högstadiet ökas totalt med 190 platser. Efter projektet kommer skolan att ha totalt 1170 elevplatser exklusive grundsärskola.

Inför upphandling av hus L gjordes en ny kalkyl som visade att den idag prognostiserade kostnaden för projektet avviker från budget, vilket kräver reviderade genomförandebeslut. Den ökade projektkostnaden för hus A och L om totalt cirka 142 mnkr, beror på de kraftigt ökade priser och det osäkra marknadsläge som världsläget medfört. Tillkommande är även en paviljong med en projektkostnad om 14,5 mnkr som inte fanns redovisad i det tidigare genomförandebeslutet 2021. Denna paviljong är inte inräknad i den hyresgenererande investeringskostnaden i enlighet med samverkansavtalet och redovisas därför separat i ärendet.

På grund av omvärldsläget och rådande kostnadsutvecklingen har projektet setts över och ett förslag till reviderat genomförandebeslut har arbetats fram. Den tidsplan som presenterades i tidigare genomförandeärende är därför försenad med drygt ett år. Projektet förväntas färdigställas i sin helhet i första kvartalet 2028.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts gemensamt av Skolfastigheter i Stockholm AB och utbildningsförvaltningen. Samråd med stadsledningskontoret och Stockholms stadshus AB är genomfört. Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 21 mars. Ärendet har även behandlats av utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 22 mars.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens reviderade genomförandeförslag för projektet om- och nybyggnation Vällingbyskolan, kv. Brevvågen 2 till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 241,2 mnkr med en beräknad tillkommande första årshyra om cirka 17,6 mnkr, exklusive indexreglering.
2. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens genomförandeförslag för paviljongetablering vid Vällingbyskolan, kv. Brevvågen 2 till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 14,7 mnkr med en beräknad tillkommande första årshyra om cirka 6,4 mnkr, exklusive indexreglering.
3. Utbildningsnämnden begär hos kommunstyrelsens ekonomiutskott om godkännande av reviderat genomförandeförslag av projektet om- och nybyggnation Vällingbyskolan, kv. Brevvågen 2 till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 241,2 mnkr med

- en beräknad tillkommande första årshyra om cirka 17,6 mnkr exklusive indexreglering.
4. Utbildningsnämnden begär hos kommunstyrelsens ekonomiutskott om godkännande av utbildningsförvaltningens genomförandeförslag för paviljongetablering vid Vällingbyskolan kv. Brevvågen 2 till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 14,7 mnkr med en beräknad tillkommande första årshyra om cirka 6,4 mnkr, exklusive indexreglering.
 5. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordförande Emilia Bjuggren (S) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Andrea Hedin m.fl. (M) och Claes Nyberg m.fl. (C) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Vi konstaterar att projektet har försenats med två år samt fördyrats med 142 miljoner kronor sedan det föregående genomförandebeslutet. Förklaringen till fördyringen uppges vara det osäkra marknadsläget. Vi ser särskilt allvarligt på att avvikelser i kostnad är cirka 82 miljoner kronor utöver normal prisökning för samma period. Då projektet redan är inne i genomförande är det inte rimligt att avbryta produktionen och Vällingbyskolan har ett omfattande upprustningsbehov och det finns ett stort behov av platser i anpassad grundskola. Det är dock av yttersta vikt att projektet inte fördyras ytterligare och det är viktigt att noga bevaka och hantera de kostnader och risker som kvarstår i den sista etappen.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2023/1126-13 (Godkänd - R 1) Om- och nybyggnation Vällingbyskolan, kvarteret Brevvågen 2
- UTBF 2023/1126-18 06.1 Bilaga 1 Reviderad genomförandeffert Vällingby hus A L
- UTBF 2023/1126-14 06.3 Bilaga 3 Investeringskalkyl Vällingby hus A
- UTBF 2023/1126-15 06.4 Bilaga 4 Investeringskalkyl Vällingby hus L
- UTBF 2023/1126-16 06.5 Bilaga 5 Investeringskalkyl Vällingby pav
- UTBF 2023/1126-17 06.2 Bilaga 2 Genomförandeffert Vällingby pav X

§ 8**Inhyrning av Sankt Jacobi samt avbrytande av projekt Evakueringsskolan i västerort**

Inhyrningsbeslut samt beslut om avbrytande av projekt
UTBF 2023/263

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag att hyra hus B, D och E på Sankt Jacobi i Vällingby till en årshyra första året om cirka 10,3 mnkr.
2. Utbildningsnämnden begär hos kommunstyrelsens ekonomiutskott om godkännande att genomföra inhyrning i hus B, D och E på Sankt Jacobiskolan i Vällingby till en årshyra första året om cirka 10,3 mnkr.
3. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag om att avbryta projektet om tillfällig evakueringsskola med idrottstält i västerort.
4. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsförvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 2023-03-02, dnr UTBF 2023/263-13.

Stockholms skolfastigheter AB (SISAB) har erbjudit utbildningsförvaltningen att hyra skolbyggnaden Sankt Jacobi i Vällingby, då tidigare hyresgäst lämnat lokalerna. Förvaltningen är i behov av lokaler för evakuering av fem grundskolor i västerort, där SISAB planerar ett omfattande underhåll med start från vårterminen 2024. Inhyrningen av Sankt Jacobi innebär en väsentligt mer fördelaktig tidplan och budget i jämförelse med den planerade tillfälliga evakueringsskolan i västerort, som nämnden tidigare fattat beslut om (även benämnd Bergslagsskolan). På längre sikt ser förvaltningen även att lokalerna i Sankt Jacobi kan bli aktuella för en permanent grundskola. Utbildningsförvaltningen föreslår därför att utbildningsnämnden beslutar att godkänna inhyrning av Sankt Jacobi i Vällingby från och med 1 april 2023. Som en konsekvens av detta föreslår förvaltningen att projektet om en tillfällig evakueringsskola avbryts.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samråd med grundskoleavdelningen och SISAB. Samråd med Stadsledningskontoret är genomfört.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 21 mars. Ärendet har även behandlats av

utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 22 mars.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag att hyra hus B, D och E på Sankt Jacobi i Vällingby till en årshyra första året om cirka 10,3 mnkr.
2. Utbildningsnämnden begär hos kommunstyrelsens ekonomiutskott om godkännande att genomföra inhyrning i hus B, D och E på Sankt Jacobiskolan i Vällingby till en årshyra första året om cirka 10,3 mnkr.
3. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag om att avbryta projektet om tillfällig evakueringskola med idrottstält i västerort.
4. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordförande Emilia Bjuggren (S) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2023/263-13 Inhyrning av Sankt Jacobi samt avbrytande av projekt Evakueringskolan UTBF 2023/263

§ 9**Rödbergsskolan, etablering av grundsärskola**

Genomförandebeslut

UTBF 2023/264

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens genomförandeförslag för etablering av grundsärskolan på Rödbergsskolan med en uppskattad hyreshöjande projektkostnad på cirka 6,4 mnkr och en hyreskostnad på cirka 0,67 mnkr det första året.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsförvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 30 mars 2022 , dnr UTBF 2023/264-1.

Behovet av en utökad grundsärskola (från juli 2023 benämnd anpassad grundskola) på Norrmalm är stort. Stadsdelen har liten kapacitet i förhållande till behovet och Matteusskolan är den enda grundskolan på Norrmalm med grundsärskola. Även på Östermalm finns få elevplatser i grundsärskolan.

En etablering av grundsärskola på Rödbergsskolan bidrar till att fler elever som har behov av plats i grundsärskola kan få plats på en skola i närområdet. En utökad kapacitet får även positiva effekter på kringliggande stadsdelar som också har liten kapacitet i grundsärskolan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen och SISAB.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 21 mars 2023. Ärendet har även behandlats av utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 22 mars 2023.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens genomförandeförslag för etablering av grundsärskolan på Rödbergsskolan med en uppskattad hyreshöjande projektkostnad på cirka 6,4 mnkr och en hyreskostnad på cirka 0,67 mnkr det första året.

2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordförande Emilia Bjuggren (S) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2023/264-1 Etablering av grundskola på Rödabergsskolan Tjänsteutlåtande
- UTBF 2023/264-1.1 UTBF 2023/264 Bilaga 1 Utredning grundskola rapport 220701
- UTBF 2023/264-1.2 UTBF 2023/264 Bilaga 2 Genomförandeoffert 230215

§ 10**Bryta socialt utanförskap hos unga**

Yttrande till Stadsrevisionen, dnr RVK 2022/94

UTBF 2022/813

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Stadsrevisionen som yttrande med anledning av rapporten.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsförvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 6 mars 2023, dnr UTBF 2022/813-2.

Utbildningsnämnden har fått revisionsrapporten ”Bryta socialt utanförskap hos unga” för yttrande. Stadsrevisionen har granskat om staden bedriver ett strukturerat och samordnat arbete för att bryta ett socialt utanförskap hos unga. Granskningen har avgränsats till individer i åldersgruppen 16 till 29 år som varken arbetar eller studerar (UVAS). Rapporten innehåller en bedömning av stadens arbete om ett halverat socialt utanförskap bland unga. Revisionen menar att det behövs både betydande tillskott av resurser och nya metoder för att uppnå kommunfullmäktiges mål.

Utbildningsförvaltningen instämmer i att strategier och arbetsformer behöver utvecklas och fortsätter att följa upp och utveckla den befintliga samverkan. Staden bedriver ett strukturerat och samordnat arbete mellan arbetsmarknadsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna, för att nå och erbjuda målgruppen insatser. En viktig part är också socialförvaltningen. En gemensam kartläggning av insatser inom utbildningsförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen pågår i syfte att identifiera eventuella behov av utvecklingsarbete.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 21 mars. Ärendet har även behandlats av utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 22 mars.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Stadsrevisionen som yttrande med anledning av rapporten.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordförande Emilia Bjuggren (S) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Jan Jönsson m.fl. (L) och vice ordförande Andrea Hedin m.fl. (M) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan.

Det finns ett stort utbud av komvux och yrkesskolor i Stockholm stad. Således finns det goda möjligheter att utbilda sig för att kunna komma in på arbetsmarknaden för den som är ung. Gymnasieskolan står öppen för alla. Den som inte blivit behörig kan idag läsa programinriktat individuellt program och också få gymnasiebetyg. Staden har ett stort utbud av Komvux-utbildningar som kan ge jobb direkt. För den som behöver alternativa undervisningsmetoder står Folkhögskolorna öppna, vilket ofta passar unga med skoltrötthet och andra svårigheter bättre än traditionell undervisning. På Jobbtorgen finns numera studie- och yrkesvägledare, vilket infördes under Liberalernas tid vid makten, för att kunna länka personer till utbildning och inte bara praktik som ofta inte ger jobb.

Både utbildningsförvaltningens, arbetsmarknadsförvaltningens och socialtjänstens insatser för unga vuxna går i huvudsak ut på just att den enskilde ska hitta sin motivation och hamna på rätt plats. Det är viktigt att det här finns stöd på olika nivåer för olika åldersgrupper. Som revisorerna påpekar kan det uppsökande arbetet som staden bedriver förbättras.

För Liberalernas del är det en prioriterad fråga att arbeta med att stärka elevers kunskaper redan i grundskolan. Då behöver de inte hamna utanför gymnasiet. Här har skolorna just på Järva, tack vare arbetet som inleddes när Liberalerna styrde skolan, kommit mycket långt då gymnasiebehörigheten de senaste tre åren legat kring 80 % jämfört med flera årtionden med låga behörighetsnivåer på 40-60 %. När vi tittar på kunskapsresultaten nedåt i åldrarna i skolorna på Järva så ser den stigande trenden ut att hålla i sig långsiktigt. Resultaten i år för åk 9 ser ut att bli bättre än förra året och det gäller även elever i åk 6 och när det gäller lågstadielävernas läsförmåga.

Staden måste också ha fokus på att ungdomar verkligen går på gymnasieskolorna. Att skaffa jobb kan vara svårt utan att ha gått ut

gymnasiet då de flesta företag inom exempelvis servicenäringen kräver gymnasieexamen. Det finns idag arbetskraftsbrist inom just servicenäringen, men även inom fler sektorer. Att klara gymnasiet så bra som möjligt är därför ungdomars biljett till arbetsmarknaden och egen försörjning.

Revisionen kommer med synpunkten att stadens arbete är omfattande men att resultaten ändå inte riktigt når fram. Därför är uppmaningen att utveckla arbetet.

Liberalerna kan instämma med Revisionens synpunkt att arbetet för att bryta socialt utanförskap hos unga som varken studerar och arbetar bör utvecklas. Resultaten av detta arbete är dock inte enbart avhängigt stadens arbete utan de bygger också på den enskildes motivation och vilja till att delta i den verksamhet som erbjuds.

Det är viktigt att arbeta vidare med att motivera människor, då den egna ansträngningen alltid är en viktig faktor för att den enskilde ska kunna lyckas. Oavsett insatser från samhället så ligger grunden för att nå framgång för de allra flesta individer i den egna ansträngningen (förutsatt att man inte har en funktionsnedsättning som omöjliggör det). Utan en egen motivation och en egen ansträngning så fungerar inget stöd eller behandlingsinsats, oavsett hur mycket samhället anstränger sig.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2022/813-2 (Godkänd - R 1) Bryta socialt utanförskap hos unga UTBF 2022/813
- UTBF 2022/813-1.1 Ny revisionsrapport från Stadsrevisionen för yttrande senast 31/3-2023 (2/2)

§ 11**Revidering av riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP)**

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2022/1171

UTBF 2023/179

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsförvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 1 februari 2023, dnr UTBF 2023/179.

Kommunstyrelsen har remitterat Stockholms stads riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP) till utbildningsnämnden för yttrande. Stadens hållning är att idéburna aktörer utgör ett viktigt komplement till stadens egna välfärdsverksamheter. Samverkan med civilsamhället kan ske på olika sätt, genom föreningsbidrag, upphandling, valfrihetssystem eller idéburet offentligt partnerskap (IOP). De reviderade riktlinjerna ska stödja nämnder och bolag vid ingående av idéburna partnerskap.

Utbildningsförvaltningen välkomnar riktlinjerna och de medföljande tillämpningsanvisningarna. De utgör tillsammans ett värdefullt stöd i arbetet med att ta fram samverkansavtal och kompletterar utbildningsnämndens riktlinjer för föreningsbidrag vid de tillfällen då ett mer långsiktigt samarbete med en idéburen organisation är önskvärd.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelning i samverkan med gymnasieavdelningen.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 21 mars 2022. Ärendet har även behandlats av utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 22 mars 2023.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordförande Emilia Bjuggren (S) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Jan Jönsson m.fl. (L) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

En vanlig uppfattning är att civilsamhället är ett komplement till den offentliga sektorn. Liberalerna har en annan syn. Grunden för välfärdssamhället är civilsamhället. Det är de av individer skapade gemenskaperna som lägger grunden för såväl privat som offentlig sektor. Den offentliga sektorns välfärdstjänster kompletterar civilsamhället inom av medborgarna beslutade ramar.

Civilsamhället spelar således en avgörande roll för samhället och ger även stora möjligheter till utveckling också för det offentliga.

Ett viktigt exempel på detta är avtal om Idéburet offentligt partnerskap (IOP) där staden och idéburna aktörer tillsammans arbetar mot gemensamma mål. Formen för IOP fungerar bra som ett konstruktivt komplement till stadens egna verksamheter då staden inte kan göra allt och Liberalerna ser gärna att verksamheten med IOP utvidgas.

Det är därför positivt med ett förtydligande kring vad IOP innebär, vilket de reviderade riktlinjerna bidrar till. Tillämpningsanvisningarna ger vägledning till hur respektive nämnd eller bolag ska kunna utforma samverkansöverenskommelser. Liberalerna kan dock konstatera att riktlinjerna och tillämpningsanvisningarna i vissa delar är formulerade utifrån ett juridiskt språkbruk som är svårtillgängligt för de flesta som inte själva är jurister. Detta försvårar en korrekt tillämpning av riktlinjerna av såväl stadens handläggare som representanter från civilsamhället eftersom riktlinjerna kan vara svåra att förstå och tolka. Mer användarvänliga tillämpningsanvisningar skulle göra det lättare för små och mindre organisationer som också kan erbjuda bra verksamheter att komma med initiativ till staden.

Viktigt är att riktlinjerna anger att partnerskap inte ska ingås med aktörer som inte uppfyller stadens värdegrund och demokrativillkor. Det vore bra om riktlinjerna också kunde ange vad som gäller i fall det, efter att partnerskap ingåtts, framkommer att en IOP inte följer

stadens värdegrund och demokrativillkor; i en sådan situation bör det avtal som sluts med IOP:en ange att det kan sägas upp i förtid utan att detta medför onödiga kostnader för staden och dess skattebetalare.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2023/179-3 (Godkänd - R 1) Revidering av riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP)
- UTBF 2023/179-1.1 KS 2022/1171 Bilaga 2.

§ 12**Allmänt fritidshem och fler elevers tillgång till utveckling, lärande och en meningsfull fritid (SOU 2022:61)**

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2023/178

UTBF 2023/618

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsförvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 3 mars 2023, dnr UTBF 2023/618-2.

Kommunstyrelsen har remitterat Allmänt fritidshem och fler elevers tillgång till utveckling, lärande och en meningsfull fritid (SOU 2022:61) till utbildningsnämnden för yttrande.

Mot bakgrund av att deltagandet i fritidshemsverksamhet är betydligt lägre i områden där arbetslösheten är högre och familjernas ekonomi svagare föreslår utredningen att alla barn i åldern 6 – 9 år ska ges möjlighet att delta i fritidshemsverksamhet utan kostnad. För de äldre barnen i åldrarna 10 - 12 år föreslår utredningen att dessa ska erbjudas fritidshem (öppen fritidsverksamhet) utifrån sina levnadsvillkor.

Utbildningsförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag som syftar till att öka såväl kvalitet som likvärdighet i fritidshemsverksamheten. Samtidigt är bristen på behöriga lärare och svårigheter att rekrytera personal till verksamheterna en akut utmaning för samtliga huvudmän. De föreslagna åtgärderna för att stärka yrkenas attraktivitet och status är välkomna men bidrar möjligen till en förbättring först på längre sikt.

Utbildningsförvaltningen ställer sig även tveksam till att reformen finansieras med delar av likvärdighetsbidraget. Kommunsektorn är redan idag den stora mottagaren av likvärdighetsbidraget till skolan. Att finansiera regeländringarna genom en omfördelning av likvärdighetsbidraget anser förvaltningen är tveksamt utifrån finansieringsprincipen då kommunerna i praktiken skulle få en mycket liten kompensation för en utökning av fritidshemmens verksamhet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med avdelningen för ekonomi och styrning och avdelningen för personal- och kompetensförsörjning.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 21 mars 2023. Ärendet har även behandlats av utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 22 mars 2023.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkanden

Ordförande Emilia Bjuggren (S) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordförande Andrea Hedin m.fl. (M) och Claes Nyberg m.fl. (C) framlade ett eget gemensamt förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med ordförandens yrkande.

Reservation

Vice ordförande Andrea Hedin m.fl. (M), Claes Nyberg m.fl. (C) samt Linnéa Vinge (SD) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för förslaget från Andrea Hedin m.fl. (M), Claes Nyberg m.fl. (C) enligt nedan:

1. Att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det som svar på remissen.
2. Justera beslutet omedelbart.
Att därutöver anföra:
3. Att uppdra till förvaltningen att ta fram en handlingsplan för hur stadens fritidshem ska ha personal med rätt behörighet.
4. Att uppdra till förvaltningen att ta fram en handlingsplan för hur fler barn i åldern 10-12 kan nås av fritidsverksamhet.

Vi välkomnar att fritidshemmens framtid kommer upp på den politiska agendan. Fritidshemmet har ett kompletterande och kompensatoriskt uppdrag men verksamheten kommer inte alla barn till del. Stadsrevisionen konstaterar för staden att utbildningsnivå hos medarbetare, samverkan mellan skola och fritidshem,

elevgrupperns storlek samt personaltäthet påverkar kvaliteten i fritidshemsverksamheten och att det finns stora skillnader mellan skolor.

Utredningen föreslår bland annat att alla barn i åldern 6-9 år ska ges möjlighet att delta i fritidshemsverksamhet utan kostnad. För de äldre barnen i åldrarna 10 - 12 år föreslår utredningen att dessa ska erbjudas fritidshem (öppen fritidsverksamhet) utifrån sina levnadsvillkor. I det fall som fritidshem avgiftsbefrias är det av stor vikt att kommunerna erhåller full ersättning för de kostnader utredningens förslag ålägger kommunerna.

Utredningen konstaterar att barn i åldrarna 10-12 inte deltar i någon större omfattning vare sig i fritidshem eller i öppen fritidsverksamhet. Kunskap på nationell nivå kring åldersgruppens behov av fritidsverksamhet utanför skoltid saknas och 10–12-åringar omfattas på grund av sin ålder inte av ungdomspolitikerna för 13-25 år. Kriminaliteten och utanförskap kryper längre ner i åldrarna och som en del av det förebyggande arbetet behöver en kvalitativ fritidssysselsättning tillgodoses även för denna målgrupp framgent.

Personalen i skolan och fritidshemmen utgör ryggraden i en kvalitativ verksamhet och det finns många goda exempel i Stockholm, däribland Maria Miniklubb och Maria Fritidsklubb. Det är av stor vikt att Stockholm har goda förutsättningar att sprida goda arbetssätt och erfarenheter mellan verksamheterna, såväl fristående som kommunala.

Ersättaryttrande

Frida Bondesson (KD) meddelar att hon i form av ett ersättaryttrande ställer sig bakom Andrea Hedins m.fl. (M) och Claes Nybergs m.fl. (C) yrkande och reservation.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2023/618-2 (Godkänd - R 1) Allmänt fritidshem och fler barns tillgång till utveckling, lärande och meningsfull fritid, SOU 2022:61
- UTBF 2023/618-1.1 Remiss - Betänkandet Allmänt fritidshem och fler elevers tillgång till utveckling, lärande och en meningsfull fritid (SOU 2022:61)

§ 13**Vägar till ett tryggare samhälle - Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67), KS 2023/99**

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2023/99

UTBF 2023/249

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsförvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 28 februari 2023, dnr UTBF 2023(249-3

Kommunstyrelsen har remitterat Vägar till ett tryggare samhälle - Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67) till utbildningsnämnden för yttrande.

I betänkandet läggs fokus på två områden; barns och ungas involvering i gängkriminalitet samt våld i barns och ungas nära relationer. Kommittén anser att staten ska ta ett större ansvar genom att förtydliga vilka förebyggande insatser som ska prioriteras. Samarbetet mellan staten och kommunerna ska dokumenteras i särskilda avtal där åtagandena för bägge parter framgår och där ett statsbidrag kan kopplas till de åtgärder som kommunerna behöver vidta.

Utbildningsförvaltningen delar bilden att det krävs ett tätt samarbete mellan familjen, förskolan, skolan, fritidsverksamheten, socialtjänsten och polisen för att de förebyggande åtgärder som beskrivs i trygghetsberedningens förslag ska kunna genomföras. Aktuell forskning visar att tidiga insatser har störst chans att lyckas. De insatserna måste framför allt genomföras på lokal nivå, nära de barn och unga som växer upp i miljöer där riskfaktorerna är många och skyddsfaktorerna färre. Samtidigt är förekomsten av gängkriminalitet och våld mot barn och unga komplexa samhällsproblem som det är svårt för varje enskild kommun att lösa på egen hand. Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till en nationell kraftsamling under förutsättning att kraftsamlingen får utvecklas i de samverkansstrukturer som redan är etablerade på lokal nivå så att det inte skapas parallella spår som hämmar och försvårar det arbetet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med förskoleavdelningen, avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa och gymnasieavdelningen.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 21 mars 2023. Ärendet har även behandlats av utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 22 mars 2023.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordförande Emilia Bjuggren (S) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Jan Jönsson m.fl. (L), Andrea Hedin m.fl. (M) och Claes Nyberg (C) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan.

Socialtjänsten har en avgörande roll för att förebygga att unga hamnar fel i livet och att ingripa när de behöver skydd. Det behövs dock även insatser från övriga myndigheter och ett gemensamt arbete för att förhindra att barn och unga dras in i kriminalitet. Ett långsiktigt brottsförebyggande arbete börjar med att i större utsträckning uppmärksamma barn och unga, och deras livssituation. Likaså spelar skolan en central roll, både som arena där barn vistas till stor del och som skyddsfaktor genom en fullgjord skolgång. En övergripande och styrande strategi för att förhindra att barn och unga dras in i kriminalitet behövs för att samordna samhällets aktörer i det arbetet. I Stockholms stad togs en sådan strategi fram av Liberalerna och det grönbå samarbetet föregående mandatperiod där tidiga insatser, tydligt skolfokus för socialtjänsten och konkret samhandling mellan socialtjänst, skola och polis är den arbetsmodell som ska gälla. Det är därför glädjande att de förslag som nu lyfts fram i Trygghetsberedningens delbetänkande i huvudsak är samma modell på nationell nivå, med motsvarande inriktningsdokument.

Samtliga punkter nedan som beredningen föreslår ska ingå i ett nationellt inriktningsdokument är områden vi arbetade aktivt med föregående mandatperiod.

- Stöd till föräldrar
- Förskola
- Fullgjord skolgång
- Meningsfull fritid
- Maskulinitetsnormer
- Förmåga att tidigt identifiera barn och unga i riskzonen samt att vidta effektiva åtgärder för att förhindra en negativ utveckling
- Strukturer för samverkan kring barn och unga i riskzonen
- Stöd till brottsoffer

Stockholms stad kan som landets största kommun ofta gå före och visa vägen. Men barn och unga bör som beredningen framhåller också uppmärksammas i större utsträckning i det brottsförebyggande arbetet på nationell nivå. De kriminella individer som begår grova våldsdåd här och nu behöver hanteras av rättsväsendet och lagföras. Men det långsiktiga brottsförebyggande arbetet för att förhindra nyrekrytering till de kriminella gängen måste pågå parallellt. Det socialt förebyggande arbetet behöver en nationell resursförstärkning likt den polisen och rättsväsendet fått. En sådan resursförstärkning från regeringen bör prioritera kommuner med utsatta och särskilt utsatta områden som drabbats hårt av dödligt våld. Det skulle möjliggöra för socialtjänsten i dessa områden att vara på plats ute i olika verksamheter samt att klara av den ökade utredningsbördan som blir en följd av våldsvågen samhället nu upplever, utan att behöva göra avkall på det förebyggande arbetet. Vägen till ett tryggare samhälle består av många olika vägar och en gemensam kraftsamling av hela samhället.

Det förebyggande arbetet behöver bedrivas både långsiktigt och konsekvent. Det är därför viktigt att långsiktiga statsbidrag till landets kommuner garanteras, dels gällande de generella statsbidragen men även riktade bidrag för viktiga insatser som bland annat hembesöksprogram, speciallärare och skolsociala team. Samtidigt behöver polisen få tydligare direktiv om att prioritera samhandling med socialtjänsten, exempelvis vid allvarssamtal och kontaktpolisverksamhet för högstadie- och gymnasieskolor. Det stuprörstänk som tidigare präglat många myndigheter måste upphöra.

Vad gäller den grupp unga som redan utvecklat extremt våldsamt beteende behöver dessa få behandling på låsta institutioner och med kvalificerade behandlingsmetoder. Regeringen måste skyndsamt prioritera ökade resurser till SiS för kvalitetshöjande insatser och utbyggnad av platser. Dessutom bör behandlingsmetoden TFCO (Treatment Foster Care Oregon) som uttryckligen rekommenderas

av Socialstyrelsen för denna målgrupp införs brett. Metoden har visat sig ha avsevärt bättre effekt på unga med extremt våldsbeteende jämfört med institutionsvård. Här bör Stockholms stad fortsätta vara pådrivande för att som första kommun i landet inrätta egna TFCO-team. Föregående mandatperiod verkade vi för att få till försöksverksamhet med delfinansiering från staten, men fick aldrig klartecken från dåvarande regering och Socialstyrelsen. Staden bör nu göra nya påtryckningar tillsammans med SKR gentemot regeringen för att möjliggöra denna testverksamhet snarast.

Den våldsvåg med en stor mängd mycket grova våldsbrott som pågår i Stockholm visar med all tydlighet att det reaktiva och förebyggande arbetet behöver ske parallellt. Samhället behöver agera här och nu, och samtidigt verka för att bryta trenden på sikt. Det är med stor oro vi ser på att en överväldigande majoritet av de nu misstänkta och häktade kopplade till rådande våldsvåg är barn och ungdomar under 18 år. En trolig orsak är att den avskaffade straffrabatten för unga vuxna 18-21 år har pressat ner utförandet av våldsamma tjänster till barn istället. Det är mycket olyckligt att de senaste årens debatt om kriminaliteten så ensidigt fokuserat på högre straff för vuxna, utan att vidta kraftfulla åtgärder för att effektivare förhindra att barn dras in i våldet. I det fortsatta arbetet måste därför ett mycket större fokus ligga på insatser för att förhindra att barn och unga dras in i kriminalitet och vidta åtgärder som ökar riskerna väsentligt för vuxna kriminella som utnyttjar barn för kriminella tjänster. Som en följd av avskaffandet av straffrabatten behövs ett umgängesförbud med barn för dömda grova brottslingar införas.

Det är även positivt att beredningen lyfter fram vikten av att arbeta med ungas värderingar och de maskulinitetsnormer som kopplar samman våld med manlighet. Den typen av värderingar är en grogrund för våld i många olika former, både som ung och senare som vuxen. Att tidigt arbeta med ungas syn på manlighet, våld och respekt för andras kroppar är en viktig del i det brottsförebyggande arbetet. Även detta var vi drivande för att utveckla och sprida föregående mandatperiod.

Vidare konstateras att möjligheten att dela information mellan samverkansparter är viktigt för att kunna bedriva ett effektivt arbete. Det är en bild vi delar men upplever även att myndigheter i vissa fall oftare ser begränsningar än möjligheter. Den sekretesshandbok som togs fram förra mandatperioden, i syfte att underlätta informationsdelning mellan socialtjänst och polis, visar på att det i väntan på ny lagstiftning ändå går att utbyta information med nuvarande regelverk.

Att beredningen efterfrågar mer utvärdering av det lokala brottsförebyggande arbetet som berör barn och unga för att öka kunskapen om vilka insatser som fungerar är välkommet. Liberalernas satsning på en akademisk socialtjänst där forskning kopplas samman med praktik är ett exempel på hur man lokalt kan bidra till ökad kunskap om vilka insatser som fungerar. Men det behövs samtidigt ett helhetsgrepp på nationell nivå för att utvärdera socialtjänstens insatser, på samma sätt som vårdens arbete utvärderas och effektiviseras.

Sammantaget är vi mycket positiva till beredningens slutsatser och förslag. Dessa är i linje med det arbete som påbörjades av Liberalerna och det grönblå samarbetet föregående mandatperiod i Stockholms stad, vilket innebär att motsvarande nationell satsning med fördel kan använda sig av stora delar av den modell staden redan använder. Vi har sett goda initiala resultat i staden och sprider gärna vår modell och vårt arbetssätt till den nationella nivån.

Ersättaryttrande

Frida Bondesson (KD) instämde i det särskilda uttalandet från vice ordförande Andrea Hedin m.fl. (M), Jan Jönsson (L) och Claes Nyberg (C).

Handlingar i ärendet

- UTBF 2023/249-3 (Godkänd - R 1) Vägar till ett tryggare samhälle - Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67)
- UTBF 2023/249-1.1 Remiss - Vägar till ett tryggare samhälle, Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67)

§ 14**Statens skolverks förslag till nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023–2027**

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 2023/304

UTBF 2023/1033

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsförvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 27 mars 2023, dnr UTBF 2023/1033-2.

Kommunstyrelsen har remitterat Skolverkets förslag till en ny nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023–2027 till utbildningsnämnden för yttrande. Strategin fokuserar på elevers digitala kompetens och på användningen av digitala lärresurser i undervisning och lärande

Utbildningsförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till förslaget och till inriktningen med prioriterade områden. Förvaltningen är positiv till att områden såsom användningen av data och arbetet med standardiseringar lyfts fram.

Utbildningsförvaltningen anser att målen behöver preciseras bättre för att bidra till ökad likvärdighet. Förvaltningen skulle önska klarare formuleringar kring att digital teknik bör användas utifrån didaktiska val och adekvat digital kompetens. Det saknas i stor utsträckning ämnesdidaktisk forskning för hur man kan använda digitalisering för att öka elevernas måluppfyllelse. Det är därför angeläget att stimulera den typen av forskning för att kunna förverkliga strategins målsättningar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för utveckling och samordning i samarbete med grundskoleavdelningen, gymnasieavdelningen, förskoleavdelningen samt avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa.

Remisstiden har inte möjliggjort samverkan med de fackliga organisationerna. Muntlig information om inriktningen i remissvaret har delgivits till organisationerna den 21 mars 2023.

Funktionshinderrådet har fått möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 22 mars 2023.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordförande Emilia Bjuggren (S) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Claes Nyberg m.fl. (C) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Det är bra att en ny nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet arbetas fram och i stora delar tar den steg framåt. Men Stockholms stad behöver gå före och peka ut en tydligare riktning kring principerna för tjänsteutveckling.

Digitalisering är något som sker i alla delar av samhället och syftar till att med digitala tjänster och verktyg förbättra och effektivisera verksamheten. En stor del av Stockholms och Sveriges näringslivs tillväxt under de senaste åren har kretsat kring möjligheten att utveckla eller ta tillvara på ny teknik för att skapa produkter och tjänster som efterfrågas globalt.

Skolan är inget undantag, och ska inte heller vara det. För våra elever, våra anställda och vår framtida arbetsmarknad är det avgörande att vi kan dra nytta av de goda effekterna som en strategiskt genomförd digitalisering bär med sig. Inom skolan måste förstås utvecklingen alltid bygga på det som stärker verksamheten och också när det ska stödja lärande är förankrat i den pedagogik och didaktik som lärarprofessionen har ansvar för.

För att vi ska kunna dra full nytta av den digitaliseringen kan ge är det dock centralt att vi inte bara lyfter fram att det är positivt att det finns skrivningar om användning av data och standardiseringar. Vi behöver ge en tydligare inriktning för att framtidssäkra de satsningar som ska göras framöver.

Exempelvis delar vi förvaltningens synpunkt att det saknas skrivningar om AI som förväntas transformera stora delar av framtidens system. Det är också troligt att utvecklingen kommer påverka skolan och därför snarare behöva integreras på ett

strategiskt sätt än att stänga tekniken ute. Särskilt i ett fält som rör sig så snabbt är det därför viktigt att den nationella strategin också pekar på principer bortanför standarder eller enskilda produkter. Snarare måste öppenhet och enkelhet att ansluta för externt utvecklade tjänster vara i fokus för att undvika misstaget att låsa in skolan i stora nationella eller kommunalt utvecklade system för gränssnitt till användarna, vilket kommer bli dyrt och ge tjänster som inte är i tiden.

Skolan ska inte bli den del av samhället som släpar långt efter det elever, föräldrar och anställda möter i sin övriga vardag, men även i förhållande till det civilsamhälle och arbetsliv eleverna ska verka i efter sin utbildning.

Därför vill vi särskilt anföra att behövs tydligare skrivningar med inriktningen:

- Att användning av öppen källkod är huvudregel i kravställning till IT-leverantörer vilket ger möjlighet till snabbare utvecklade tjänster och att utvecklade tjänster kan användas av fler offentliga kravställare inom skolväsendet
- Att offentliga data så långt som möjligt ska vara öppna och gå att nå via öppna API för att gynna utvecklare av nya applikationer och tredjepartstjänster
- Att skolan som beställare som huvudprincip ska ha tillgång till användardata, åtminstone på anonymiserad, aggregerad nivå, för att den ska kunna bli offentlig och komma fler verksamheter till gagn och användas för strategiska beslut för framtida tjänster och verksamhetsutveckling
- Att IT-upphandlingar inom skolan till huvuddel görs i mindre delar där funktioner byggs efter hand. Då kan fler aktörer med hög kompetens konkurrera och nya tjänsteslag eller tekniker, såsom AI, enklare anslutas och snabbt komma verksamheten till del.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2023/1033-2 Statens skolverks förslag till nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023-2027, KS 2023/304
- UTBF 2023/1033-1.2 Remiss - Statens skolverks förslag till nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023-2027